

Utlåtande 2012:96 RII (Dnr 305-225/2012)

**Reinvesteringsprogram för gatuytor och kommuncentrala
parker med tillhörande anordningar
Inriktningsbeslut**

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Trafik- och renhållningsnämndens redovisade inriktning för strukturering och prioritering av reinvesteringsprogram för gatuytor och kommuncentrala parker med tillhörande anordningar godkänns.

Föredragande borgarrådet Ulla Hamilton anför följande.

Ärendet

Trafik- och renhållningsnämnden antog den 19 april 2010 en drift- och underhållsstrategi som bl.a. framhåller att stadens befintliga anläggningar och deras funktion måste skyddas. Trafik- och renhållningsnämnden planerar till följd av strategin att kraftigt öka reinvesteringarna och deras andel av investeringsbudgeten. Nämnden bedömer att de totala reinvesteringsåtgärderna fr.o.m. 2011 fram till år 2030 behöver uppgå till cirka 11 miljarder kronor. Till följd av drift- och underhållsstrategin fattade kommunfullmäktige den 23 maj 2011 genomförandebeslut för reinvesteringar i offentlig belysning och trafiksignaler omfattande totalt 740 mnkr.

Den 2 februari 2012 godkände trafik- och renhållningsnämnden inriktning för strukturering och prioritering av reinvesteringsprogram för gatuytor och kommuncentrala parker med tillhörande anordningar. Med anledning av reinvesteringarnas ekonomiska omfattning ska nämndens beslut underställas

kommunfullmäktige för godkännande i enlighet med stadens investeringsregler.

Beredning

Ärendet har initierats av trafik- och renhållningsnämnden och remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret anser att reinvesteringsprogrammet är angeläget och viktigt för att staden ska kunna på ett ekonomiskt och framkomlighetsmässigt ansvarsfullt sätt hantera de stora reinvesteringsbehov som finns under planeringsperioden fram till 2030. Kontoret konstaterar också att det är först när reinvesteringsprogrammet presenteras i detalj som det är möjligt att utvärdera rimligheten i dess antaganden och bedömningar.

Mina synpunkter

Det presenterade reinvesteringsprogrammet är angeläget för staden och stockholmarna utifrån flera aspekter.

Att stadens trafikapparat håller en god funktion är avgörande för framkomligheten i staden. Detta tillsammans med välfungerande kommuncentrala parker är viktiga delar av Stockholms attraktionskraft. Därför är det viktigt att trafikkontoret och andra ansvariga förvaltningar noga följer reinvesteringsbehovet och med god planeringssäkerhet åtgärdar dem så att framkomligheten i staden upprätthålls.

Det omfattande värdet av de anläggningar som behöver reinvesteras under planeringsperioden fram till 2030 gör det viktigt att staden har kunskap om storleken på och angelägenheten av investeringsbehovet. Detta för att staden ska kunna genomföra reinvesteringarna när de är som mest fördelaktiga för staden, exempelvis när konjunkturen viker och kostnadsläget förbättras eller när stadens långsiktiga investeringsplan tillåter.

Det presenterade reinvesteringsarbetet är därför ett gott tecken för staden framöver eftersom det tyder på ett ansvarsfullt ekonomiskt tänkande samt ett långsiktigt ansvar för framkomligheten i Stockholm.

I övrigt instämmer jag i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande. Särskilt angeläget är att vid renovering av anläggningar bör också materialval, teknisk utformning och metoder väljas som ger en så effektiv anläggning som möjligt utifrån ett underhållsperspektiv för att säkerställa driftsäkra anläggningar.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Trafik- och renhållningsnämndens redovisade inriktning för strukturering och prioritering av reinvesteringsprogram för gatuytor och kommuncentrala parker med tillhörande anordningar godkänns.

Stockholm den 30 maj 2012

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Ulla Hamilton

Ylva Tengblad

Särskilt uttalande gjordes av *Åsa Jernberg* och *Stefan Nilsson* (båda MP) enligt följande.

Reinvesteringsbehoven är stora och det beror i hög utsträckning på bristande underhåll. Miljöpartiet de gröna är det enda parti som i sitt budgetalternativ för Stockholms stad tydligt kompenserat stadens verksamheter för ökade pris- och lönekostnader. Det är ett ärligt sätt att redovisa kostnaderna, eftersom det synliggör vad som finansierar satsningar och vad som krävs för att upprätthålla befintlig verksamhet. Om de ökade kostnaderna inte kompenseras drabbas befintlig verksamhet vilket innebär en smygbesparing. Det betyder att driftsmedlen ständigt minskar i värde eftersom det inte ges kompensation för ökade kostnader.

ÄRENDET

Trafik- och renhållningsnämnden antog den 19 april 2010 en drift- och underhållsstrategi som bl.a. framhåller att stadens befintliga anläggningar och deras funktion måste skyddas. Trafik- och renhållningsnämnden planerar till följd av strategin att kraftigt öka reinvesteringarna och deras andel av investeringsbudgeten. Nämnden bedömer att de totala reinvesteringssåtgärderna fr.o.m. 2011 fram till år 2030 behöver uppgå till cirka 11 miljarder kronor. Till följd av drift- och underhållsstrategin fattade kommunfullmäktige den 23 maj 2011 genomförandebeslut för reinvesteringar i offentlig belysning och trafiksinaler omfattande totalt 740 mnkr.

Den 2 februari 2012 godkände trafik- och renhållningsnämnden inriktning för strukturering och prioritering av reinvesteringsprogram för gatuytor och kommuncentrala parker med tillhörande anordningar. Med anledning av reinvesteringarnas ekonomiska omfattning ska nämndens beslut underställas kommunfullmäktige för godkännande i enlighet med stadens investeringsregler.

I ärendet ifråga har trafik- och renhållningsnämnden analyserat alternativa sätt för hur reinvesteringsprogram för gatuytor och centrala parker med tillhörande anordningar kan utformas. I ärendet beskrivs vilka avvägningar som skett och hur nämnden anser att reinvesteringsprogrammen bör struktureras och efter vilka kriterier som mest prioriterade åtgärder ska väljas. 10 kategorier av reinvesteringsprojekt på gatumark har identifierats. Indelning har skett i tre prioritetsnivåer som visar hur snart respektive projekt bör genomföras.

Reinvesteringar i kommuncentrala parker bör enligt nämnden liksom hittills ske i form av upprustningsprojekt för respektive park/område, dvs. för Kungsträdgården, Berzelii Park, Norra Bantorget, Strömparterren, Årstafältet och Järnafältet. Vad gäller reinvesteringar i gatuytor och tillhörande anordningar inklusive gatuträd skulle dessa enligt nämnden behöva uppgå till sammanlagt minst ca 1,5 miljarder kronor, dvs. i genomsnitt ca 100 - 200 mnkr per år under de närmaste 5-10 åren.

Trafik- och renhållningsnämnden

Trafik- och renhållningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 2 februari 2012 att:

1. Trafik- och renhållningsnämnden godkänner inriktning för strukturering och prioritering av reinvesteringsprogram för gatuytor och

- kommuncentrala parker
2. Trafik- och renhållningsnämnden föreslår att kommunfullmäktige godkänner nämndens beslut
 3. Trafik- och renhållningsnämnden uppdrar åt trafikkontoret att återkomma med förslag till genomförandebeslut för reinvesteringsprogram inom nämnda verksamhetsområden
 4. Trafik- och renhållningsnämnden godkänner genomförande av re-investeringar i gatuytor, inkl. gatuträd år 2012 för 40 mnkr.

Särskilt uttalande gjordes av Emilia Hagberg m.fl. (MP) enligt följande.

Reinvesteringsbehoven är stora och det beror till stor del på bristande underhåll. Därför är det anmärkningsvärt att den moderatledda alliansen dragit ner underhållsmedlen i Trafik- och renhållningsnämndens budget med 125 miljoner kr jämfört med 2011. Miljöpartiet de gröna är det enda parti som i sitt budgetalternativ tydligt kompenserat stadens verksamheter för ökade pris- och lönekostnader. Det är ett ärligt sätt att redovisa kostnaderna, eftersom det synliggör vad som finansierar satsningar och vad som krävs för att upprätthålla befintlig verksamhet. Om de ökade kostnaderna inte kompenseras drabbas befintlig verksamhet vilket innebär en smygbesparing. Det är värt att notera att Trafikkontoret lyfter fram just detta, att driftsmedlen ständigt minskar i värde eftersom det inte ges någon kompensation för ökade kostnader.

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 8 december 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Ärendets syfte och avgränsningar

Som en följd av det nya synsättet, att planerat underhåll ska ses som reinvesteringar, gäller andra beslutsformer. Reinvesteringsprogram ska följa stadens investeringsregler, vilket bl.a. innebär att åtgärder ska beslutas på likartat sätt som konventionella investeringsprojekt. I föreliggande ärende har kontoret försökt tillämpa regelverket på ett relevant sätt, i kontakt med stadsledningskontoret.

Inriktningsbeslut är en avstämning mellan nämnd och förvaltning avseende en investerings innehåll och beräknade ekonomiska konsekvenser. Beslutet innebär att projektet kan utredas vidare med överenskommen inriktning och leda fram till ett väl underbyggt underlag för genomförandebeslut.

Kontoret har analyserat alternativa sätt för hur reinvesteringsprogram för gatuytor, inkl. gatuträd och centrala parker med tillhörande anordningar kan utformas. I ärendet beskrivs vilka avvägningar som skett och hur kontoret anser att reinvesteringsprogrammen bör struktureras och efter vilka kriterier som mest prioriterade åtgärder ska väljas.

Inledningsvis ges en kortfattad rapportering av läget beträffande utveckling av för-

valtningssystemen gatudata och parkdata. Sistnämnda system omfattar även stadsdelsnämndernas anläggningar. Fokus i ärendet ligger emellertid på reinvesteringar inom trafik- och renhållningsnämndens verksamhetsområde.

Förvaltningssystem

Inom stora delar av väghållningsverksamheten har trafikkontoret en systematisk kontroll av anläggningarnas omfattning, läge och skick. Befintliga förvaltningssystem för gatuytor, gatuträd och parker med tillhörande anordningar behöver dock förbättras. Utredningsarbete pågår för att finna fungerande lösningar vad gäller inventering och inmätning av anläggningarna samt utdata från systemen som planeringsunderlag.

Gränsdragning och samband mellan systemen för gatudata resp. parkdata behöver ses över i detta sammanhang. Exempelvis bör informationen om gatuträd och planteringar på gatumark ingå i gatudata och inte som nu bara finnas med i parkdata. Stadsdelsförvaltningarna som ansvarar för flertalet av parkerna i staden deltar i utvecklingsarbetet för parkdata i samverkan med trafikkontoret och stadsledningskontoret.

Beslut om systemens vidareutveckling och utformning beräknas kunna fattas under första halvåret 2012. De ekonomiska konsekvenserna vad beträffar systemutveckling och framtida systemdrift mm får då beskrivas i beslutsunderlaget.

Antalet anläggningar är så omfattande att inventeringsarbetet måste fördelas över flera år. Grundinventeringen beräknas bli klar tidigast 2017 för gatudata samt 2016 för parkdata. Efterhand behöver grundinventeringen (varje år) kompletteras med nytilkomna fakta.

I avvaktan på vidareutvecklade och uppdaterade gatu- och parkdatasystem får planeringen av reinvesteringsprogram baseras på tillgänglig information och erfarenheter hos kontorets handläggare.

Reinvesteringsbehov och metodutveckling

I det ärende som framlades våren 2011 om reinvesteringsprogram för stadens väghållning beskrevs reinvesteringsbehovets storlek för olika grupper av anläggningar. Behovet av åtgärder fram till år 2030 uppskattas till storleksordningen 11 miljarder kronor (i löpande prisnivå)¹. Därav beräknas behovet för gatuytor och centrala parker med tillhörande anordningar utgöra ca en tredjedel. Underlaget för denna bedömning redovisades i en PM (en bilaga till det ärendet).

Det har inte framkommit något som motsäger denna bedömning. Behovet av reinvesteringssatsningar har snarare förstärkts. Trafikkontoret tvingas allt oftare göra akuta underhållsåtgärder eftersom många anläggningar blir alltmer slitna och då utgör en fara för såväl säkerhet som funktion, vilket är i strid med stadens mål om ökad trygghet, framkomlighet mm.

Kontoret följer utvecklingen på teknikområdet och försöker välja sådana metoder som ger störst nytta för pengarna. Ett exempel är tunna asfaltbeläggningar på lokalgator där metoden innebär att kantsten inte behöver höjas, vilket avsevärt reducerar utgifterna. På ytor som har en högre trafikbelastning är slitaget mycket större och där

¹ Genomförandebeslut fattades i detta sammanhang för reinvesteringar i offentlig belysning och trafiksignaler om sammanlagt 740 mnkr.

måste asfaltlagret vara tjockare. För att inte behöva höja kantstenen fräses gammal asfalt bort, där detta är möjligt. Ytterligare ett exempel är busshållplatser, där kontoret använder extra tålig beläggning för att motverka skador från de tunga bussarnas rörelser.

Struktur för reinvesteringsprogram

Behovet av planerade underhållsåtgärder ser olika ut i olika delar av staden, beroende på anläggningarnas art, ålder och framförallt vilket slitage de utsätts för. Detta talar för en strukturering och prioritering utifrån nämnda begrepp. Vid upprättande av reinvesteringsprogram ska emellertid också eftersträvas att samordna underhållsåtgärder för olika slags anläggningar på samma plats och/eller längs samma stråk. Respektive stråk (t.ex. gata, gångväg och/eller cykelväg) kan behöva uppdelas i olika delsträckor utifrån graden av underhållsbehov.

För vissa anläggningar såsom vägskyltar, gatumöbler och papperskorgar är samordningsbehovet inte lika starkt och där kan underhållsåtgärder utföras mer fristående från arbeten i körbanor etc. Det finns även andra skäl till avvikelser från samordning – om någon enskilda anläggning behöver bytas ut och det är orimligt att invänta en större samordnad upprustning på platsen. Däremot behöver samverkan med ledningsdragande verk förbättras och kontoret bör höja ambitionen att försöka styra till planerade tidssamordnade arbeten.

Kontoret har identifierat 10 kategorier av reinvesteringsprojekt på gatumark. Samordningen av underhållet för olika slags anläggningar framgår av nedanstående uppställning. Stadens ambitioner att förbättra cykelvägnätet berör flera slags gatu- anläggningar samt stadsdelsnämndernas parkvägar.

kategori	ingår/samordnas	kommentar
TRAFIKLEDER**	Kör- och gångbanor* inkl cykelvägar, träd och gröna ytor	* Reinvesteringar i körbanor, gångbanor etc. avser ytskiktet, medan ev. ombyggnad av vägkroppar utgör egna projekt. **exkl. friliggande cykelvägar, som dock ska samplaneras med närliggande anläggningar
HUVUDGATOR**	Kör- och gångbanor* inkl cykelvägar, farthinder, trappor, träd och gröna ytor	
LOKALGATOR**	Kör- och gångbanor* inkl cykelvägar, farthinder, trappor, träd och gröna ytor	
CYKELVÄGAR (friliggande)	På gatumark och parkmark (utgifter ska separeras)	
TORG/CENTRUMBILDNINGAR**	Kör- och gångbanor*, trappor, träd, fontäner och gröna ytor	
BUSSTERMINALER**	Kör- och gångbanor*, trappor, träd och gröna ytor	

SKYLTAR	Vägmärken, vägvisningsskyltar och gatunamnskyltar	
ÖVR. TRAFIK-ANORDNINGAR	Trafikportaler, räcken, bommar, pollare mm	
GATUMÖBLER	Fasta soffor och bänkar, cykelställ, flaggstänger mm	
PAPPERSKORGAR (i viss omfattning hittills reklamfinansierade)		Beslutats att utbyte av äldre korgar inte ska ske genom reklamfinansiering

Reinvesteringar i kommuncentrala parker bör liksom hittills ske i form av upprustningsprojekt för resp. park/område, dvs. för Kungsträdgården, Berzelii Park, Norra Bantorget, Strömparterren, Årstafältet och Järvafältet.

Prioriteringsgrunder för reinvesteringar i gatuytor, inkl. gatuträd

För var och en av ovan nämnda reinvesteringsskategorier har kontoret analyserat vilka typer av projekt som är mest angelägna och för vilka som upprustningsåtgärder kan vänta. Indelning har skett i tre prioritetsnivåer som visar hur snart resp. projekt bör genomföras. Till ledning för denna indelning har framtagits prioriteringsgrunder, som beaktar ålder, trafikmängd, material mm.

En särskild analys har skett av gröna ytor på gatumark som visar hur gatuträd mm bör underhållas/bytas ut med vissa intervall (för vissa träd i innerstaden bör åtgärder ske inom 1-2 år). Sådana åtgärder ska dock så långt möjligt samordnas med övriga gatuarbeten.

Nedan redovisas en sammanfattning av vilka reinvesteringsprogram som anses mest prioriterade (prio 1) och behöver genomföras på relativt kort sikt.

Högprioriterade reinvesteringsprogram för gatuytor och tillhörande anordningar

prioriteringsgrund	
TRAFIKLEDER Prio 1: Inom 1-5 år	Leder med en trafikmängd som är > 30 000 fordon/dygn.
HUVUDGATOR Prio 1: Inom 1-10 år	Total trafikmängd > 15 000 fordon/dygn eller ingår i stomnät för busstrafik.
LOKALGATOR Prio 1: Inom 1-10 år	Lokalgator > 40 år eller med sättningar i undergrund, t.ex. av trädrötter.
CYKELVÄGAR (friliggande) Prio 1: Inom 1-5 år	Sträckor med stort slitage pga fordons- trafik på cykelvägen.
TORG/CENTRUMBILDNINGAR	Platser >50 år eller med sättningar i undergrund, t.ex. av trädrötter.

Prio 1: Inom 1-10 år	
BUSSTERMINALER Prio 1: Inom 1-5 år	Terminaler som inte åtgärdats på länge.
SKYLTAR Prio 1: Inom 1-10 år	Skyltar >10 år eller i utsatta lägen
ÖVR. TRAFIKANORDNINGAR Prio 1: Inom 1-10 år	Anordningar > 30 år eller inte är trafiksäkra, eller inte är rostskyddade. Lin-spänn ersätts med annan lösning.
GATUMÖBLER Prio 1: Inom 1-10 år	Gatumöbler > 10 år eller som är dyra att underhålla***
PAPPERSKORGAR Prio 1: Inom 1-5 år	Korgar > 10 år eller behöver bytas mot större kärl (>50 l).***

De fyra innerstadsparkerna befinner sig i olika prioriteringscykler betr. reinvesteringar. Norra Bantorget är upprustat för ett par år sedan medan Berzelii Park och Strömparterren är under omdaning just nu. Dessa tre parker kommer alltså inte att behöva åtgärdas under den närmaste tiden.

För Kungsträdgården pågår en planering gällande översyn av funktion och gestaltning för att mäta framtidens önskemål. Kontoret avser återkomma i särskilt ärende om inriktningsbeslut för parkens upprustning.

För Årstafältet planeras en omdaning med kringliggande bostadsexploatering. Behov av att upprusta parkvägar mm ska tillgodoses i detta sammanhang. På Järvaområdet finansieras vissa upprustningsinsatser via Järvalyftet. Kontoret avser återkomma i särskilt ärende om reinvesteringar för Järvaområdet, inkl. Hägerstadsområdet och Hästa Gård.

Ekonomi

Hur mycket reinvesteringar som kan genomföras resp. år kommer att styras av utrymmet i den årliga investeringsbudgeten. Det kan därför bli nödvändigt att ha viss flexibilitet i genomförandet. Det är dock inte tillrådligt att senarelägga åtgärderna så att anläggningarnas funktion äventyras och/eller att reparationerna då blir avsevärt dyrare än om de genomförs i planerad tid.

Av den totala investeringsbudgeten (normalnivån f.n. ca 670 mnkr per år) beräknar kontoret att uppemot hälften behöva ianspråktagas för kontorets samtliga reinvesteringar. Den totala utgiftsramen bör uppräknas med anledning av prisutvecklingen. Under vissa år kan det även fordras en temporär höjning av budgetramen för att klara stora upprustningsprojekt, såsom nytt tätskikt på Sergels Torg. Det är kontorets ambition att inrymma övriga reinvesteringar inom ram.

Reinvesteringar i gatuytor med tillhörande anordningar inkl. gatuträd skulle enligt ovan behöva uppgå till sammanlagt minst ca 1,5 miljarder kronor, d.v.s. i genomsnitt ca 100 - 200 mnkr per år under de närmaste 5-10 åren. Kontoret avser återkomma med en mer noggrann bedömning av reinvesteringar i samband med kommande

ärendet under 2012 om genomförandebeslut för reinvesteringar inom angivet verksamhetsområde.

I avvaktan på detta beslut sker planerat underhåll i den omfattning som kan inrymmas i verksamhetsplanen för 2012 på såväl driftbudgeten som investeringsbudgeten. Reinvesteringarna inom verksamhetsområdet uppgår där till 40 mnkr, varav stor andel gäller trädåtgärder.

Reinvesteringarna medför inte att driftbudgetramen kan sänkas. Ett skäl är att värdet i budgetmedlen successivt urholkas p.g.a. utebliven kompensation för prisutvecklingen. Ett annat skäl är att behovet av förstärkta driftinsatser ökar till följd av allt fler nya områden som förväntas skötas med innerstadsstandard. Det kommer dessutom ta en tid innan man som följd av planerade reinvesteringar ser en uppbromsning av det ökande akuta underhållet.

Ambitionerna att förbättra förvaltningssystemen gatudata och parkdata beräknas medföra tillkommande kostnader på driftbudgeten med uppskattningsvis 4 mnkr per år. Till underlag för planerat genomförandebeslut kommer det att behöva genomföras utredningsarbete under 2011-2013 till en utgift om ca 5 mnkr (gatudata) resp. 4 mnkr (parkdata). Båda dessa tillkommande budgetposter avser kontoret för sin del inrymma inom budgetram. Finansieringen av parkdatautvecklingen får beaktas i stadens gemensamma budgetarbete.

Trafik och miljö

Prioritering och tidsättning för olika reinvesteringsprogram måste ta hänsyn till effekter på trafiken. Underhållsarbeten ska planeras så att begränsningarna i framkomligheten blir så små som möjligt. Genom samplanering av kontorets och andras arbeten kan det bli färre och mer kortvariga störningar. Reinvesteringarna är i sig nödvändiga för att trygga anläggningarnas bestånd och funktion, vilket är en viktig förutsättning för att klara framkomligheten i staden.

Underhållsarbetena kan tidvis medföra bullerstörningar. Genom skyddsåtgärder och god information går det att motverka upplevda problem i omgivningen. Kontorets ambition är att den totala miljön ska vara förbättrad när arbetena blivit slutförda. Exempelvis ska fler gatuträd få bättre växtförutsättningar och ett ökande cyklande stimuleras genom förbättrade cykelbanor.

Risk och osäkerhet

Den bristande samordningen, framförallt med de ledningsdragande verken, medför stor risk för att reinvesteringarna inte blir så samordnade som skulle behövas och/eller att de blir fördröjda jämfört med vad som vore önskvärt.

Osäkerheten i tidplaner för stora infrastruktursatsningar såsom ombyggnad av Slussen, nya spårprojekt mm försvårar långsiktigheten i reinvesteringsplaneringen. Dessa stora projekt kommer att ge stora störningar i framkomligheten som inte ytterligare bör försämrats genom omfattande samtidiga reinvesteringsprogram.

Prisutvecklingen måste också beaktas. Investeringsramen behöver uppräknas med hänsyn till stigande priser för att budgetutrymmet inte ska urholkas. Det föreligger annars en betydande risk för att reinvesteringsprogrammen inte kan genomföras i tillräcklig omfattning.

Trafikkontorets förslag

Kontoret föreslår att trafik- och renhållningsnämnden godkänner redovisad inriktning för strukturering och prioritering av reinvesteringsprogram för gatuytor och kommuncentrala parker med tillhörande anordningar. Med anledning av reinvesteringarnas ekonomiska omfattning ska nämndens beslut underställas kommunfullmäktige för godkännande. Kontoret ber att efter ytterligare utredningsarbete få återkomma med förslag till genomförandebeslut för reinvesteringsprogram inom nämnda verksamheter.

För år 2012 föreslår kontoret att nämnden godkänner att reinvesteringar får ske till en sammanlagd utgift om 40 mnkr.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 29 mars 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Trafik- och renhållningsnämnden konstaterar, både tidigare i sin drift- och underhållsstrategi, och i samband med detta ärende samt tidigare reinvesteringsprogram, att behovet av reinvesteringar kommer att öka väsentligt under kommande år med en planeringshorisont som sträcker sig till 2030. Stadens investeringsstrategi framhåller också att reinvesteringsbehovet bedöms öka antalet reinvesteringar (även benämnt som ”ersättningsinvesteringar”² enligt investeringsstrategin) som staden behöver göra under den kommande tioårsperioden och även fortsatt fram till 2030. Trafik- och renhållningsnämnden förvaltar ett mycket stort antal anläggningar som är väsentliga delar i stadens trafikapparat och måste vara i god funktion för att målen om framkomlighet, tillgänglighet, säkerhet och god miljö ska kunna nås. Det måste finnas en god beredskap och planering för att göra reinvesteringar när konjunkturen viker och kostnadsläget förbättras eller när stadens långsiktigt hållbara investeringsplanering tillåter det.

Stadsledningskontoret vidhåller att det är mycket positivt att trafik- och renhållningsnämnden tagit fram ett långsiktigt program för planering av reinvesteringsåtgärder. Detta ger ett helhetsperspektiv på stadens behov de kommande åren och möjliggör en långsiktig investeringsplanering. Nämndens ärende ligger i linje med tidigare framtagna drift- och underhållsstrategi där stadsledningskontoret framhållit behovet av en långsiktig drift- och underhållsplanering likväl som en långsiktig planering för reinvesteringsbehovet. Stadsledningskontoret vill understryka vikten av att beslutsprocessen

² Definerat som sådana investeringar som ger en uppgradering av anläggningar till minst den tidigare fastställda tekniska nivån eller nya miljöbetingelser. Utgångspunkten är att de bibehåller samma nytta.

rörande trafik- och renhållningsnämndens reinvesteringar noggrant följer stadens investeringsregler där bl a samråd om beslutsunderlaget ska ske med kommunstyrelsen genom stadsledningskontoret för de projekt/program som bedöms överstiga 50 mnkr i investeringsutgift.

Stadsledningskontoret vill betona vikten av att en planering av ett ökat reinvesteringar i varje enskilt fall är noga avvägt för att spegla det mest ekonomiskt fördelaktiga alternativet för staden. Stadsledningskontoret anser det positivt att nämnden gör en realistisk planering av åtgärderna för att i möjligaste mån kunna inrymma dessa inom den långsiktiga plan som kommunfullmäktige beslutat om i samband med budget för 2012-2014.

Stadsledningskontoret konstaterar att det är angeläget vid genomförande av reinvesteringar, likväl som vid nyinvesteringar, att upprätta noggranna drift- och underhållsplaner för den nya anläggningen för att säkerställa dess optimala förväntade livslängd. Det är också viktigt att säkerställa att underhållsåtgärder utifrån dessa genomförs. Stadsledningskontoret anser det angeläget att stadens befintliga anläggningar sköts på sådant sätt att deras funktion inte försämras.

Stadsledningskontoret anser vidare att nämnden behöver utveckla metoderna för att belysa drift- och underhållskonsekvenserna vid beslut om investeringsprojekt. Målsättningen är att på ett tydligare sätt, i beslutsunderlag inför investeringar, beskriva hur olika avvägningar påverkar den långsiktiga drift- och underhållsekonomin.

Ekonomi

Stadsledningskontoret kan konstatera att trafik- och renhållningsnämnden inte tagit fram någon utgiftsbedömning avseende reinvesteringar i de kommuncentrala parker som kommer bli aktuella för investeringsbeslut. Nämnden avser dock återkomma i särskilt ärende om inriktningsbeslut för Kungsträdgårdens upprustning samt i ett särskilt ärende om reinvesteringar för Järvafältet, inklusive Hägerstalsområdet och Hästa Gård.

När det gäller reinvesteringar i gatuytor med tillhörande anordningar inkl, gatuträd skulle de enligt nämnden uppgå till sammanlagt minst ca 1,5 miljarder kronor, d.v.s. i genomsnitt ca 100 – 200 mnkr per år under de närmaste 5-10 åren.

Vidare kommer ambitionerna att förbättra förvaltningssystemen gatudata och parkdata medföra tillkommande kostnader på driftbudgeten med uppskattningsvis 4 mnkr per år. Till underlag för planerat genomförandebeslut kommer det att behöva genomföras utredningsarbete till en utgift om totalt ca 5 mnkr (gatudata) respektive 4 mnkr (parkdata). Båda dessa tillkommande budgetposter avser nämnden för sin del inrymma inom budgetram. Finansieringen av parkdatautvecklingen får beaktas i stadens gemensamma budgetarbete.

Stadsledningskontoret anser att nämndens arbete med reinvesteringar, likväl som vid övriga investeringar, bör vara inriktat på att hitta lösningar som är mest lönsamma för staden ur ett livscykelperspektiv. Vid renovering av anläggningar bör också materialval, teknisk utformning och metoder väljas som ger en så effektiv anläggning som möjligt utifrån ett underhållsperspektiv för att säkerställa driftsäkra anläggningar.

Samlad bedömning

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att godkänna trafik- och renhållningsnämndens redovisade inriktning för strukturering och prioritering av reinvesteringsprogram för gatuytor och kommuncentrala parker med tillhörande anordningar. Trafik- och renhållningsnämnden ska i ett framtida genomförandebeslut redovisa ett beslutsunderlag enligt stadens investeringsregler som utförligt beskriver programmets mål och syfte, tidsplan för programmets olika delar, genomförbarhet, risker, tidplan och framställan om godkännande av att programmet får genomföras till angiven total investeringsutgift (och total investeringsinkomst i det fall sådan föreligger). Därtill ska en redovisning av programmets ekonomiska konsekvenser ges där en investeringskalkyl samt en bedömning av investeringens framtida resultatpåverkan ingår.

Stadsledningskontoret anser slutligen att det kommande genomförandebeslutet om möjligt bör inkludera en mer utförlig beskrivning av aktuella reinvesteringar samt uppdaterad sammanställning av de tidigare redovisade (enligt beslutsärende i kommunfullmäktige 2011-03-23) totala reinvesteringsåtgärderna fram till år 2030 – i det fall nämnden gjort nya bedömningar/beräkningar sedan dess.